

LA CRISI DE L'HABITATGE

LA GUSPIRA QUE
POT PROVOCAR
UN INCENDI SOCIAL

— ***L'entrevista***

La Najat, l'Andrés i la Nidia,
la crisi de l'habitatge en
primera persona _ 10

— ***el reportatge***

Acompanyar en
drets, un benefici
social _ 14

— ***entitats***

Ucraïna al cor _ 29

**Som el que
donem.
Som amor.**

Fotografia de la portada:
Viure en 10 m².

AUTOR: DANI CODINA

Fotografia del sumari: Família d'un
pis d'acollida per a famílies de Càritas
Diocesana d'Urgell.

AUTOR: PEPE NAVARRO

sumari

____ **editorial** _ 3

____ **a fons**

La guspira de l'habitatge _ 4

____ **l'entrevista**

La Najat, l'Andrés i la Nidia, la crisi de l'habitatge
en primera persona _ 10

____ **el reportatge**

Acompanyar en drets, un benefici social _ 14

____ **en primer pla** _ 18

____ **actuem**

Fundació Habitatge Social,
32 anys lluitant contra l'exclusió residencial _ 20

____ **ODS**

Llei sensellarisme: combatent l'exclusió més visible _ 22

____ **què hi pots fer tu?**

Celebra solidàriament amb Càritas _ 24

____ **uneix els punts** _ 25

____ **cuinant amb l'Ada Parellada**

Tomàquets farcits amb amanida d'arròs _ 26

Bunyols d'espínacs _ 26

____ **l'apunt històric**

Barcelona: un problema crònic amb l'habitatge _ 27

____ **entitats**

L'editorial de les Entitats amb cor.

Llegats solidaris, un gran gest per pal·liar la crisi de l'habitatge _ 28

Ucraïna al cor _ 29

Educació en valors. El procés com a resultat _ 30

____ **les piulades del curs** _ 31

edita

Càritas Diocesana de Barcelona
Via Laietana, 5. 08003 Barcelona
T. 93 112 70 10
comunicacio@caritas.barcelona

consell de redacció

Àrea de Comunicació i
Relacions Institucionals

disseny

Creació Singular

correcció i traducció

Babel Traductors

impressió

Gràfiques Cuscó

dipòsit legal

DPL-B-18.956-2004

editorial

Recuperar la funció social de l'habitatge

La Najat, la Mari Carmen, l'Andrés, la Nidia, l'Enmy..., totes són persones que acollim i acompanyem des de Càritas, i que han aportat el seu relat en aquest darrer número d'El Batec per posar un problema sobre la taula: l'habitatge. Durant el 2021 hem atès 12.560 llars (27.540 persones), i més del 60 % no disposaven d'un habitatge digne. Però què definim com un habitatge no digne? El concepte agrupa els qui viuen en habitatges insegurs o inadequats: persones que viuen en habitacions de relloguer, que, malgrat tenir un lloc on dormir, aquest espai es troba en molt males condicions, que viuen acollides en cases de familiars, en fàbriques abandonades o locals, que s'han vist obligades a ocupar un espai o que directament viuen al carrer. Moltes d'aquestes situacions sovint resten ocultes, ja que l'emergència residencial només es fa present quan presenciem un desnonament o ens creuem amb alguna persona que viu al carrer. Per aquest motiu, cal que el fenomen es faci present, i que la societat entengui que l'habitatge és més que un sostre i quatre parets, més que un bé de mercat.

Fent un símil amb les altes temperatures i els incendis que hem patit durant aquest estiu, podem afirmar que la nostra societat simbolitza un bosc. Aquest bosc està format per pins, plataners o avets, però també per esbarzers i males herbes. Per garantir la sostenibilitat del bosc i evitar els incendis, cal una bona gestió forestal, amb l'objectiu que el bosc pugui créixer amb equilibri. Malauradament, la neteja del sotabosc és una tasca pendent, i les administracions han deixat que durant massa anys creixessin les males herbes. Ara, les condicions de temperatures elevades (pujada de preus del lloguer), la baixa humitat (manca d'habitatge públic) i la forta velocitat del vent (inflació) poden provocar un incendi de magnituds desconegudes. Per tot això, demanem que es faci aquesta gestió forestal i es netegi el sotabosc mitjançant polítiques públiques de desbrossament, com poden ser augmentar el parc d'habitatge accessible, incrementar l'habitatge protegit, destinar l'1 % del PIB a polítiques d'habitatge, dotar de més recursos la Mesa d'Emergència o bé atorgar ajuts al lloguer, entre d'altres.

A les pàgines de la revista hi trobareu, entre d'altres, la diagnosi de la situació de l'habitatge a la diòcesi de Barcelona, la importància del nou programa d'acompanyament en drets, els testimonis de les persones que viuen l'emergència residencial, la feina conjunta que hem dut a terme amb altres entitats per fer front al sensellarisme, els 32 anys de bona feina de la Fundació Habitatge Social o la tasca històrica de Càritas en favor de l'habitatge. Tampoc no podem obviar les conseqüències de la guerra a Ucraïna, i la coordinació que hem dut a terme amb les Càritas internacionals i les persones que treballen sobre el terreny per mitigar els efectes de la guerra.

Venen mesos d'incertesa, i la inflació desbocada ja ens està obligant a augmentar les ajudes per adquirir aliments o pagar els alts preus dels subministraments. Malgrat tot, cal tenir esperança i continuar ajudant i acompanyant als qui ho necessiten més. Com sempre, volem agrair-vos el suport incondicional a Càritas. Amb vosaltres, podem continuar treballant per una societat més cohesionada i per la consecució d'una igualtat d'oportunitats real.

Salvador Busquets

Director de Càritas Diocesana de Barcelona

Cal que el fenomen es faci present, i que la societat entengui que l'habitatge és més que un sostre i quatre parets, més que un bé de mercat.

www.caritas.barcelona

@caritasbcn
caritasbarcelona

a fons

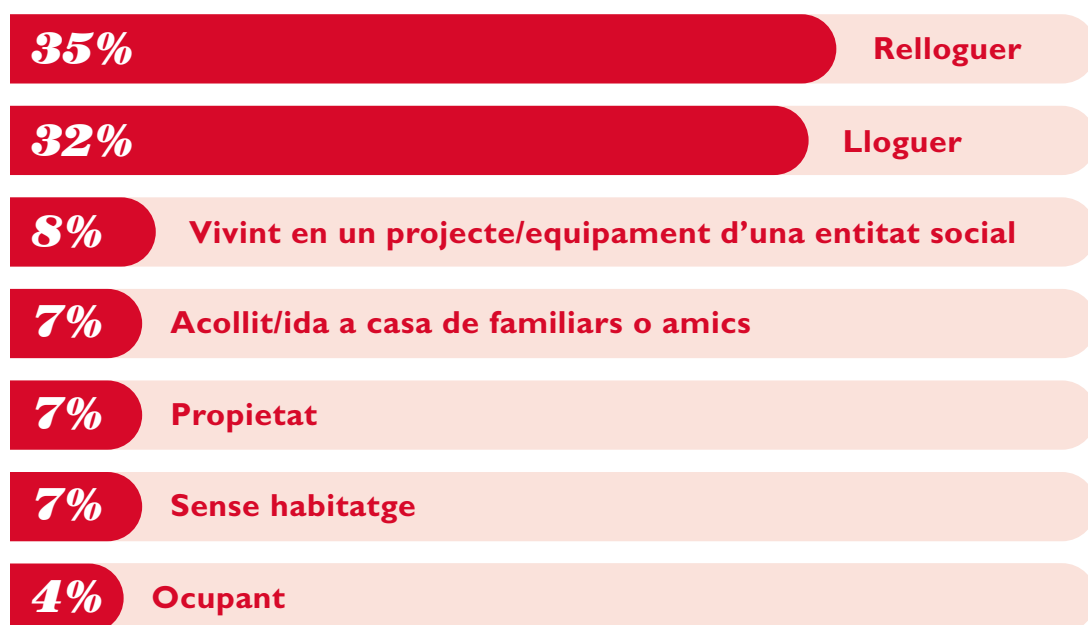
La guspira de l'habitatge

Segons el darrer informe FOESSA de 2021, més d'un milió de persones viuen en exclusió residencial a la diòcesi de Barcelona. 725.000 persones paguen una despesa excessiva en habitatge, fet que les situa en la pobresa una vegada han fet front a les despeses d'habitatge i subministraments.

TEXT: JORDI JULIÀ · FOTOGRAFIES: DANI CODINA I MINGO VENERO

Durant el 2021, Càritas Diocesana de Barcelona va atendre 12.560 llars (27.540 persones), i més del **60 % no disposaven d'un habitatge digne**. La responsable d'anàlisi social i incidència de Càritas Diocesana de Barcelona, Miriam Feu, explica que **hi ha diferents factors que poden provocar un incendi social de magnituds desconegudes, i que una de les guspises que pot encendre aquest foc és la crisi de l'habitatge**.

Situació residencial de les llars ateses per Càritas Diocesana de Barcelona (2021)

“Només durant el darrer any, Càritas ha destinat gairebé 860.000 € a pagar habitacions de relloguer, i cada vegada són més les famílies que es veuen obligades a viure en una habitació per la impossibilitat de pagar un pis de lloguer a preu de mercat.”

Feu també es refereix a la pujada generalitzada de preus i apunta que durant el 2021 l'entitat ha sufragat despeses de subministraments per un valor de gairebé 121.000 €, un 24 % més que l'any anterior. 2 de cada 3 ajudes econòmiques que Càritas va oferir durant el 2021 van ser per a habitatge, i d'aquestes, 1 de cada 3 per a relloguer. **“Les famílies que ens demanen ajuda arriben més deteriorades, més vulnerables i en situacions més límit. Moltes no s'han recuperat de la paralització de l'economia que va comportar la pandèmia, i tenint en compte la inflació elevada i l'increment constant dels preus de lloguer a Barcelona, els més vulnerables s'emporten la pitjor part.”**

Les dades globals confirmen aquesta diagnosi, ja que les persones amb una renda més baixa són les qui destinen un percentatge més alt dels seus

ingressos a alimentació i habitatge. **“Si el 80 % de la població amb més recursos hi destina el 51 % dels ingressos anuals, el 20% més pobre ha de destinar-hi el 66 %.”**

Feu explica que compartir habitatge, viure en espais sobreocupats o no saber quan et faran fora del domicili també té conseqüències emocionals molt grans. **“La incertesa en l'habitatge incideix en tots els àmbits de la vida. No tenir un espai de repòs o uns ingressos amb els quals mantenir-te pot fer aflorar problemes de salut física o mental.”** D'altra banda, també té un impacte directe en els infants, ja que si no tenen un espai on fer els deures o els falta un ordinador o connexió a internet, difícilment podran seguir el curs acadèmic amb normalitat. **“Els infants són els més perjudicats per aquesta precarietat, i les dificultats en la infància poden acabar repercutint en les seves oportunitats de futur”**, diu. Les famílies que atén Càritas situen la manca d'una llar digna com la principal pedra a la sabata, i un 36 % dels pares i les mares demanen un nombre més elevat d'habitats de lloguer social a l'Administració.

Una família atesa per Càritas Diocesana de Barcelona, vivint en una habitació de relloguer.

**Els pisos i els
projectes de Càritas
no només donen
resposta a famílies
amb fills, sinó que
també acullen joves,
persones grans,
persones en règim
penitenciari o
persones que viuen
soles, entre d'altres.**

L'habitatge, un dret

Fina Contreras, responsable del programa de sensellar i habitatge de Càritas Barcelona, coincideix a dir que **la manca estructural d'habitatge assequible és una urgència de primer ordre, i que cal afrontar-la amb decisions valentes**. “Tots tenim alguna cosa a dir i a fer, perquè cal defensar el dret a l'habitatge amb accions concretes, i cal fer-ho ara”, diu Contreras.

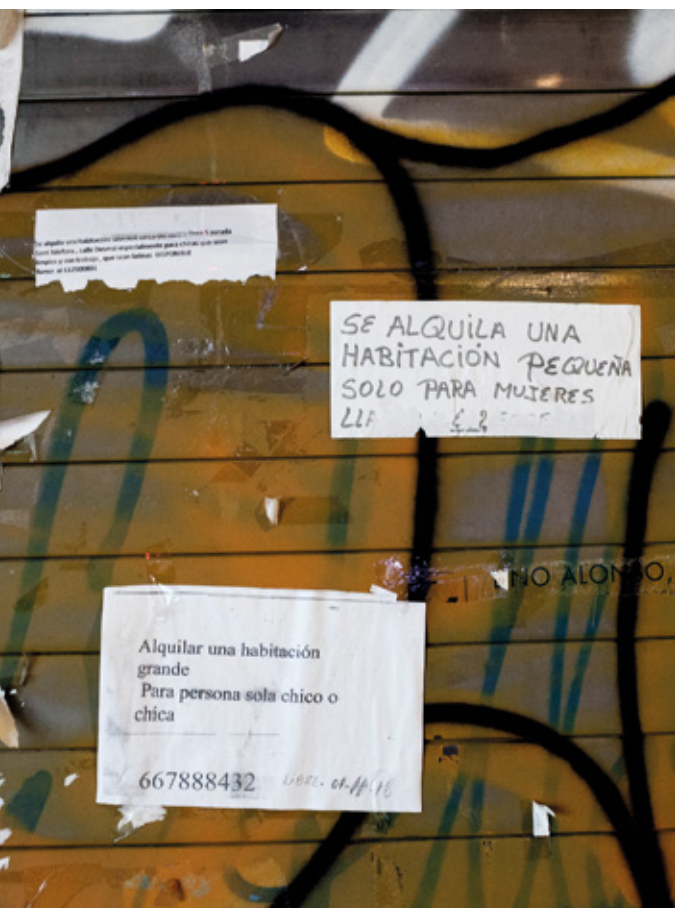
Preguntada sobre les situacions que es troben a Càritas, Contreras adverteix que el sistema expulsa persones i famílies de tota mena. “Ens trobem famílies amb infants que viuen en situació de sensellarisme, quan fa uns anys era un fenomen molt minoritari”, diu. Contreras considera que les problemàtiques que s'han agreujat més arran de la COVID-19 són els desnonaments del lloguer i el relloguer

d'habitacions, tot i que també s'han disparat els casos de situació de carrer intermitent. Per aquest motiu, lamenta que moltes vegades l'Administració treballi des de la reacció a tots aquests problemes, quan caldria actuar des de la prevenció. “És important acompanyar i recuperar històries de vida des de la prevenció, però la majoria de vegades no hi ha marge per fer-ho. **Sempre som al penya-segat, com un malabarista que és a la corda fluixa i pot caure. Cada passa és una incertesa, ja que tenir feina o un contracte de lloguer no és garantia de res. Tot és molt inestable.**”

Per això, ara és més complicat recuperar la vida d'una persona des d'un projecte o recurs residencials i el procés per aconseguir-ho cada vegada és més llarg. **“Si abans les persones podien sortir de la situació d'emergència residencial en un any, ara triguen més”.** Per això, reivindica la col·laboració amb altres entitats, i que el treball en xarxa ha de consistir a acompanyar processos vitals a llarg termini. **“Tenint en compte que els processos s'allarguen, és important que quan una persona acaba el procés en una entitat i assolix els objectius, siguin necessàries**

Molts joves es veuen obligats a compartir habitatge per la impossibilitat de llogar un pis a preu de mercat.

La resposta residencial de Càritas Diocesana de Barcelona (2021)

396 pisos de la Fundació Habitatge Social
1.468 places

29 pisos compartits amb suport socioeducatiu
86 places

9 unitats de convivència per a gent gran
34 places

2 centres residencials (1 per a homes i 1 per a dones en situació de règim penitenciari)
27 places

1 habitatge amb suport per a gent gran
19 places

2 centres residencials per a dones amb fills a càrrec
18 places

1 pis assistit per a menors no acompanyats
6 places

TOTAL: 1.658 places

altres oportunitats per superar el següent esglaó o etapa de la seva vida. Això garanteix que la persona disposi d'aquest acompanyament durant el temps que requereixi." I és que segons el darrer informe INSOCAT 14, Habitatge i exclusió residencial d'ECAS, i realitzat per l'Observatori de la Realitat Social de Càritas Barcelona, **la pràctica totalitat de les persones que atenen les entitats socials a Catalunya (97%) tenen problemes d'habitatge.**

Els col·lectius més afectats per aquestes situacions són les persones migrades, les famílies amb infants i adolescents, les llars monoparentals i les persones joves soles. Per aquest motiu, Càritas Diocesana de Barcelona, en col·laboració amb altres entitats com la Fundació Habitatge Social, **ofereix 1.658 places residencials, amb la finalitat de donar resposta, per petita que sigui, a les nombroses situacions que arriben diàriament als despatxos de Càritas.** "Les places que oferim són limitades, però és el nostre granet de sorra al difícil context que vivim", diu Contreras. Per aquest motiu, els pisos i els projectes de Càritas no només donen resposta a famílies amb fills, sinó que també acullen joves, persones grans, persones en règim penitenciari o persones que viuen soles, entre d'altres.

Sobre la resposta que cal donar a l'emergència residencial, Contreras creu que Càritas pot ser una solució temporal perquè les persones puguin trencar l'espiral de pobresa, però és conscient que **no es podrà resoldre el problema de l'habitatge de manera individual, sinó de manera estructural.** "Cal demanar respostes als polítics, però també a la ciutadania i a les persones que atenem. Els ciutadans hem de canviar. No podem continuar valorant l'habitatge com un bé de mercat, sinó com un dret social." Així mateix, creu que la persona ha d'entendre que és posseïdora de drets, i que ha d'exercir-los en tots els àmbits possibles. **"Les persones són les qui han de promoure els canvis necessaris en la seva vida. Nosaltres només hem d'estar al seu costat per aconseguir que aquest canvi es faci realitat."**

Per acabar, Contreras diu que l'habitatge és un motor d'exclusió social de primer ordre, i que garantir un dret com l'habitatge, reconegut però vulnerat, és imprescindible. **"No hi ha cap política efectiva de lluita contra la pobresa si no va acompanyada d'una política d'habitatge que en garanteixi l'accés i el manteniment"**, conclou. ❤

La crisi de l'habitatge en primera persona

TEXT: JORDI JULIÀ · FOTOGRAFIES: DANI CODINA I JORDI JULIÀ

La Najat, l'Andrés i la Nidia viuen en la seva pròpia pell els problemes que es deriven de no tenir una llar pròpia. Per mitjà del seu testimoni, copsem com tenir un sostre no és suficient per desenvolupar-se plenament com a persones. Els tres coincideixen a dir que l'acompanyament de Càritas i d'altres entitats socials és essencial per poder tirar endavant, tot i que reclamen més suport per part de les administracions.

NAJAT

La Najat és originària del Marroc i va arribar a Barcelona l'any 1999 amb dos fills i el marit. Els pares i els germans de la Najat ja vivien aquí abans que ella hi arribés, i això li va facilitar l'acollida a la ciutat. Malauradament, l'arribada no va ser senzilla per a la Najat, ja que la relació amb el marit no era bona i la tensió era constant.

Aquesta tensió va derivar en divorci, i l'any 2016 va trencar amb el marit, quedant-se sense cap suport i amb quatre fills a càrrec. **“Després del divorci, estava sola, amb totes les càrregues familiars i amb una feina que no em permetia cobrir les despeses corrents.”** En aquell moment, la Najat treballava en feines relacionades amb la neteja, però només cobrava uns 600 € mensuals. **“Pagava 500 € de lloguer del pis on vivia, i amb quatre fills era impossible arribar a final de mes”,** detalla.

La situació precària es va allargar fins a l'any 2018, quan el propietari

del pis va dir-li que si no podia pagar hauria de marxar del pis. **“Si pagava el pis no menjava, i si menjava no podia pagar el pis, era una situació insostenible.”** Finalment, van desnonar-la, i la Najat es va veure obligada a viure a casa dels pares. **“Les primeres setmanes de confinament les vam passar dormint en un matalàs al passadís del pis dels pares.”**

Durant aquest període, sense feina, la Najat va fer diversos cursos de formació. **“Era molt complicat coordinar la logística de tot plegat. Els dies que no podia passar a buscar els nens a l'escola, els demanava que s'hi quedessin més estona. Per a una mare això és molt dur, perquè els fills no han de patir els teus problemes”,** explica. En aquell moment només rebia suport alimentari per part de l'Ajuntament de Badalona, fins que l'any 2021 li van trucar per informar-la que tindria la possibilitat d'accedir a un pis de lloguer social del nou projecte Vesta.

Vesta és un projecte pioner per oferir acompanyament a dones

amb infants a càrrec i en situació de sensellarisme al Besòs. Es tracta d'una iniciativa conjunta dels ajuntaments de Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Sant Adrià de Besòs i Montcada i Reixac, de les entitats del tercer sector Càritas Diocesana de Barcelona, Fundació Formació i Treball, Fundació Mambré i Sant Joan de Déu-Serveis Socials i també del Consorci del Besòs. Té el suport de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i de l'Ajuntament de Barcelona.

A la Najat, tenir aquest pis li ha canviat el plantejament de vida. **“Ara treballo netejant una residència de gent gran. Els meus fills estan més tranquils, i el més petit fins i tot treu més bones notes”,** explica contenta. **“Jo he patit molt durant aquest temps, però els meus fills encara han patit més.”**

La idea és que la Najat pugui viure en aquest pis durant tres anys, i que en aquest procés pugui estabilitzar la seva situació laboral i econòmica. **“El meu fill Adam em diu que**

“Si pagava el pis no menjava, i si menjava no podia pagar el pis”

NAJAT

ara té més tranquil·litat i privacitat. No és el mateix estar a casa teva que viure a casa dels altres. Ara tenim la tranquil·litat necessària per planificar la nostra vida.”

Preguntada per l'acció de l'Administració, la Najat creu que els governs han de garantir la feina. “Et donen aliments, però això no resol res. Jo vull afirmar que soc persona, i que no necessito l'ajuda de ningú per portar la meua vida”, diu. Preguntada per projectes com Vesta, la Najat diu que són

molt necessaris, i que no només s'hi garanteix una llar, sinó que també hi ha serveis com l'acompanyament psicològic. **“Abans no sabia si plorar o riure, era com una pedra. Ara soc una altra persona, i em veig amb cor de continuar endavant durant molts anys més”**, afirma convençuda.

El sensellarisme femení és una problemàtica invisibilitzada, que porta les dones a cercar estratègies diferenciades a les dels

homes per evitar viure al carrer. Com en el cas de la Najat, les dones prioritzen ser acollides per familiars i amics, viure en allotjaments temporals (pensions, cases d'acollida, dispositius d'emergència), ocupar habitatges buits o viure en habitacions subarrendades. Totes són formes d'habitatge insegur, tant des d'una perspectiva temporal com jurídica i emocional, i les condueixen a circumstàncies que fan inviable el dibuix d'un projecte vital a mitjà o llarg termini.

ANDRÉS ARIAS

L'Andrés Arias és una de les 35 persones que diàriament assisteixen a Folre, un projecte impulsat en aliança per la Fundació Llegat Roca i Pi, Sant Joan de Déu-Serveis Socials i Càritas Diocesana de Barcelona. Aquest centre diürn, ubicat a Badalona, es dedica a acompanyar persones en situació de sensellarisme, i consta d'una sala polivalent, un espai d'informació

i assessorament i de serveis per cobrir les necessitats bàsiques: esmorzar, higiene, bugaderia, robar i espai de consigna on guardar els efectes personals.

El projecte està format per un equip de 4 professionals i 13 persones voluntàries, que treballen per recuperar les potencialitats i les habilitats de les persones ateses, a més de motivar-les perquè tinguin una participació activa en el

funcionament del centre. **Durant el 2021, Folre va acompanyar un total de 157 persones.** En el cas de l'Andrés, fa 10 anys que hi assisteix diàriament. “Abans anava al centre ubicat al carrer d'Arnús, i ara fa uns quants mesos que sóc aquí”, fent referència a la nova ubicació del projecte. L'Andrés explica que va estar cinc anys dormint al carrer, i que tot va ser arran d'una mala ratxa en els negocis. “He treballat en moltes coses. Primer vaig ajudar

el pare amb les dues botigues de venda d'automòbils, i després vaig muntar un dels primers tallers d'alumini de la ciutat", explica. Posteriorment, l'Andrés va obrir una granja de conills, a Vilafranca, però el negoci va anar malament i finalment va acabar venent-la. **"No tenia cap ingrés, i la relació amb la família era gairebé nul·la. Què podia fer?"**, explica. Per aquest motiu, va acabar dormint en un caixer amb quatre o cinc persones més, fins que un amic li va parlar de Folre. **"Des que vaig arribar-hi, algunes coses han millorat. Ara percebo la renda garantida de ciutadania (RGC), i puc pagar-me un lloc on dormir"**, exposa. Preguntat sobre l'espai on viu, ens diu que paga 200 € al mes per una habitació, però que no ho considera una llar. "Al pis hi vivim dues persones, però l'altra és drogoaddicta, i això

complica molt la relació." A més, ens explica que no hi ha aigua ni electricitat. "És com una cova, allà només hi puc dormir." Per aquest motiu, l'Andrés prefereix passar tot el matí a Folre, ja que ho considera la seva veritable llar. **"Aquí puc parlar amb els amics, dutxar-me i rentar la roba. A més, les professionals són molt amables"**, afirma.

Sobre el seu futur immediat, l'Andrés considera que ja té una edat, i que ara el que busca és un espai on estar tranquil. **"Els governs no fan prou per les persones que viuen al carrer. Només demano un pis, un lloc on poder estar segur i no patir."**

La Maria, educadora social de Folre, explica que el sensellarisme és un fenomen a l'alça i que des d'aquest projecte s'ofereix un espai de descans. "Moltes persones

tenen por de viure al carrer, i el nostre repte és oferir un servei de qualitat, tranquil·litat i seguretat." La Maria creu que garantint l'habitatge es poden cobrir altres necessitats, i que viure al carrer és sinònim de deixar de tenir oportunitats. "Atenem persones que tenen formació, però que viuen al carrer. Com pots demanar a algú que viu al carrer que pugui entrar a treballar puntualment a les vuit del matí? És molt complicat". Per aquest motiu, des de Folre es pacta un pla de treball amb les persones que diàriament assisteixen al centre, amb l'objectiu de treballar habilitats, recuperar competències i restablir hàbits. **"La nostra tasca, més enllà d'oferir un àpat o un espai on estar segur, és recuperar vides trencades, empoderar la gent"**, conclou la Maria.

"Només demano un pis, un lloc on poder estar segur i no patir"

ANDRÉS ARIAS

“Després de buscar molt, vam trobar aquestes dues habitacions, per les quals paguem 600 € al mes”

NIDIA

NIDIA

La Nidia és veneçolana, i fa cinc mesos que va arribar a Barcelona amb el marit i les dues filles. “La situació al meu país és molt precària. No només políticament, sinó també en l'àmbit social i econòmic.” Metgessa de professió, ella i el marit van decidir vendre's el patrimoni i venir a Barcelona per buscar un futur millor. “La situació allà era crítica. L'hospital en què treballava, per exemple, no tenia el material mèdic necessari per atendre els malalts. En aquest context, el millor era marxar per oferir un futur millor a les meves filles.”

Sobre la decisió de venir a Barcelona, ens explica que aquí hi tenia un conegut, que va poder-los acollir a casa seva durant els primers mesos. **“Quan vam aterrar a Barcelona, pensàvem que tot seria més senzill, però ens hem trobat traves burocràtiques i impediments legals que han posat les coses molt difícils.”** En el seu cas, encara no tenen permís de residència i treball, i això fa que, per ara, només puguin treballar en l'economia submergida. Al començament, la Nidia va cuidar una senyora gran, però va morir al cap d'una setmana de fer-se'n càrrec. Actualment, neteja

un parell de domicilis cada quinze dies, però són feines intermitents, poc segures. En el cas del marit, va treballar fent càrrega i descàrrega en un supermercat, i ara fa alguns serveis de mudança i pintura.

Malgrat aquestes feines puntuals, els magres ingressos i les limitacions legals els impedeixen llogar un pis, i s'han vist obligats a viure en dues habitacions de relloguer. **“Volíem llogar un pis on viure-hi els quatre, però va ser molt complicat. Després de buscar molt, vam trobar aquestes dues habitacions, per les quals paguem 600 € al mes.”** Aquest relloguer els dona dret a cuina i a lavabo, tot i que han de compartir el pis amb la germana de l'arrendatària. L'espai, tot i que és ampli, es troba gairebé buit, i només hi ha alguns mobles a les dues habitacions on fan vida. La Nidia diu que malgrat tot han estat de sort, i que la relació amb l'altra persona que viu al pis és bona.

Amb tot, la Nidia admet que amb el que guanyen no poden sufragar totes les despeses, i que Càritas els dona un cop de mà per assumir el cost d'una de les habitacions, alhora que se'ls ajuda amb una targeta moneder que poden fer

servir per comprar els aliments que necessiten. “El mossèn del barri i les voluntàries de la parròquia són qui ens van recomanar venir a Càritas. Estem molt agraïts pel seu suport, ja que, si no, no sé on viuríem”, diu. També ens explica que els matalassos els van adquirir amb una ajuda econòmica de l'entitat, i que la Sandra, la seva treballadora social, els ha ajudat amb els tràmits escolars. **“Quan les filles tenen deures, anem a la biblioteca del barri o els fem des del telèfon mòbil. No tenim internet ni ordinador, tot i que m'agradaria poder-ne tenir més endavant per oferir-los una millor qualitat de vida”**, diu. Durant l'entrevista, les filles són a l'habitació i juguen amb el telèfon, que tal vegada és una de les poques distraccions que tenen a casa per passar l'estona.

La Nidia confia a poder regularitzar la seva situació al més aviat possible i aconseguir dedicar-se a la medicina general, el seu àmbit professional durant 23 anys. **“No tenim la certesa de fins quan Càritas ens podrà ajudar, però estem aprofitant totes les oportunitats que ens brinden. No ho penso desaproveitar”**, conclou. ❤

Acompanyar en drets, un benefici social

Treballar en la defensa dels drets humans és sinònim de promoure un canvi en el model de societat que genera exclusió, pobresa i desigualtat.

TEXT: MARTA PLUJÀ · FOTOGRAFIES: ÀIDA BOLADERES, ENRIC TO I JORDI JULIÀ

Per a una institució com Càritas, que defensa els drets humans, no sempre és fàcil passar de la teoria a la pràctica quan es tracta d'intervenció social.

L'assessoria jurídica va ser el primer servei obert en la Càritas incipient, ja fa 77 anys.

Però disposar d'un servei jurídic no vol dir necessàriament treballar amb un enfocament de drets humans. Arribar-hi no és un camí planer, requereix formació i reflexió, però també molta convicció per canviar òptiques i dinàmiques.

El primer canvi que exigeix és acceptar que els drets no són graciabls, sinó exigibles. Costa incorporar aquesta premissa, ja que en general es tendeix a confondre els drets amb les necessitats.

De l'expressió drets humans, aquest "humans" sí que fa referència a les necessitats (alimentació, aigua,

habitatge), però també a les capacitats (escollir, expressar-se, participar), que són comunes a totes les persones, amb independència del lloc d'origen o de les diferències culturals, i que estan vinculades a la dignitat de la persona. Per tant, és un concepte del benestar integral de les persones.

Els drets humans no neixen de la norma, però han d'acabar convertint-se en normes quan aquestes necessitats o capacitats es veuen amenaçades. Llavors s'estableixen uns mecanismes de protecció i passen a ser drets. Es creen les normes jurídiques —el conjunt de tractats i convencions que componen el dret internacional dels drets humans— que els estats s'obliguen a respectar, protegir i garantir.

Per tant, des de la perspectiva dels drets humans, la intervenció social no es pregunta per les necessi-

tats de les persones, sinó per quins drets tenen vulnerats quan no les poden cobrir, i, al mateix temps, cal identificar qui es veu afectat per aquest fet, quines són les causes d'aquesta vulneració, quines demandes tenen les persones afectades i com podem contribuir a transformar les relacions de poder i corregir les desigualtats, les pràctiques discriminatòries i el repartiment injust de poder.

Per aplicar aquest enfocament s'han de conèixer els tractats i les convencions i tot el seu contingut: també tots aquells documents on es detalla aquest contingut mínim que inclou tots els aspectes relacionats amb l'accés, la disponibilitat, la qualitat, l'acceptabilitat, la sostenibilitat i la participació.

Treballar en la intervenció social des d'aquesta perspectiva ens allunya de la beneficència i ens apropa al veritable sentit de la inclusió, des de la universalitat (incorporant totes les persones que tenen els drets vulnerats) i tenint en compte que els drets no es poden jerarquitzar (tots els drets estan interconnectats i vulnerar-ne un implica vulnerar-ne d'altres).

Així mateix, aconseguir l'autonomia personal no es pot deslligar dels factors i les condicions que afavoreixen o impedeixen l'exercici dels drets humans. Per això, l'exercici dels drets és un acte de responsabilitat individual i col·lectiva que implica defensar els nostres drets i els drets de tothom, denunciar-ne qualsevol vulneració i exigir als poders públics que els garanteixin.

Són els estats els responsables de fer complir aquestes normes i de sancionar-ne l'incompliment. Els governants i les institucions públiques són titulars d'obligacions. Han de respectar els drets humans i no poden establir normes polítiques ni dur a terme accions que vulnerin els drets de la població; **han de protegir tota la població i fer efectius aquests drets i adoptar totes les mesures necessàries per donar resposta a les demandes**, especialment les de les persones que es troben en situació d'exclusió o vulnerabilitat.

Els actors socials, entitats com la nostra, sindicats, ONG, etc. no tenen la responsabilitat de la protecció social, sinó que són un pont entre la població i les institucions públiques. La seva funció és actuar des de l'acompanyament i el compromís en els processos d'integració social.

No hi ha una línia que delimita allò meu d'allò dels altres. Contribuir a l'accés als drets requereix tenir clar que es contribueix a la construcció d'un nosaltres: els drets humans són comuns a totes les persones, no només de qui s'ho mereix, ni de qui ha tingut sort, ni de qui ha treballat de valent.

Així, doncs, l'enfocament en drets humans —especialment en la intervenció social— implica protegir els drets bàsics i fer front col·lectivament als riscos individuals.

És partint d'aquest paradigma que el 2020 —coincidint amb el decret de l'estat d'alarma per la pandèmia de la COVID-19— comença a caminar el nou Programa d'Assessoria Jurídica Social i Acompanyament en Drets de Càritas Diocesana de Barcelona. De fet, una auditoria ja havia detectat la necessitat d'unificar criteris en aquest camp d'intervenció, l'any 2018.

Aquest nou programa s'articula entorn de sis professionals de l'advocacia (dues persones contractades i quatre de voluntàries) que, juntament amb una administrativa, donen resposta a vulneracions de drets bàsics, sobretot en temes d'habitatge, drets civils, administratius, laborals i penals.

El programa té un doble objectiu: assessorar amb caràcter preventiu, internament, les treballadores socials i les educadores d'intervenció social i, externament, les persones que arriben amb els drets vulnerats. Quan hi ha d'intervenir la justícia, el cas es passa al torn d'ofici.

Vist així pot semblar que parlem de matèria abstracta. Res més lluny de la realitat. Les persones que arriben a les consultes del programa, explica Sonia Lacalle, la seva responsable, ens parlen de vulneracions que “determinen el seu dia a dia, com ara entitats bancàries que es neguen a obrir un compte perquè la persona no té papers o ajuntaments que es neguen a empadronar persones que viuen en habitacions de relloguer o locals ocupats”.

Aquestes dues circumstàncies són bàsiques, perquè, tal com afirma Lacalle, “les persones necessiten tenir un domicili per accedir als recursos de salut i a l’escolarització dels fills, però també els cal un compte bancari on ingressar una prestació social com pot ser l’ingrés mínim vital (IMV)”. No tenir ni una cosa ni l’altra aboca les persones a la més severa de les exclusions i a viure de la beneficència.

En definitiva, treballar en la defensa dels drets humans i de les persones que viuen en situació de vulneració dels seus drets implica treballar per un canvi en el model de societat que genera exclusió, pobresa i desigualtat.

Les persones que veuen vulnerats els seus drets sovint no són conscients de la seva situació. Per això és tan important l’existència d’aquest programa. Amb el seu criteri, vetllant per l’accés als drets de les persones en situació més feble es contribueix a vetllar perquè aquests drets es mantinguin perquè tothom hi pugui accedir. ❤

“Si no canvia la normativa de l'habitatge, cada cop hi haurà més persones en aquesta situació”

TEXT: PAULA GERBOLÉS

La Mari Carmen feia 22 anys que treballava de dilluns a diumenge sense parar, sempre per pagar la hipoteca del pis, tenir cura de les tres filles i tirar endavant. No obstant això, fa uns anys va començar a tenir problemes per cobrir les mensualitats de la hipoteca, per la qual cosa va demanar que les hi rebaixessin.

Malauradament, **el banc va acabar quedant-se el pis i, en signar els papers, ningú no va informar-la que l'entitat bancària tindria dret a vendre'l quan volgués.** El pis es va vendre a un fons voltor, i malgrat que al començament va aconseguir que aquest fons li oferís un lloguer social, fa poc va rebre una carta on s'indicava que haurà de marxar de casa seva.

Desbordada per la situació, la Mari Carmen va acudir a Càritas Diocesana de Barcelona, on ha rebut el suport de la Sonia, advocada i responsable del nou Programa d'Assessoria Jurídica Social i Acompanyament en Drets. **La Sonia fa tot el que pot per negociar un nou lloguer, malgrat ser conscient que el cas de la Mari Carmen és una evidència més de la crisi de l'habitatge que pateix la ciutat de Barcelona.** “Si no canvia la normativa de l'habitatge, cada cop hi haurà més persones en aquesta situació”, afirma.

Un acompanyament que ve de lluny

TEXT: SCHEHERAZADE BERMEJO

Tot i que el Programa d'Assessoria Jurídica Social i Acompanyament en Drets de Càritas Diocesana de Barcelona va començar a caminar l'any 2020, **des del mes d'octubre de l'any 1945, a Càritas Diocesana de Barcelona funciona el Servei d'Assessoria Jurídica**, l'únic servei d'orientació jurídica gratuïta per a persones sense mitjans econòmics que hi havia en aquella època. Els advocats eren tots voluntaris. I les consultes més comunes tenien a veure amb les necessitats principals del moment i en part eren conseqüència de la burocràcia i els entrebancs administratius dels anys de la postguerra, que encara feien més difícil qualsevol tramitació.

A l'Arxiu de Càritas hi ha documents que ens expliquen quines eren les demandes principals aquells primers anys d'existència: assessorament per al registre de filiacions i també tot allò relacionat amb documentació i problemes d'allotjament (sotsarrendaments, desnonaments, impagaments i ocupacions a precari).

Aquest últim tema, **el problema relacionat amb l'habitatge, ha estat i és una de les demandes principals de consulta i assessorament que reben els advocats de l'Assessoria Jurídica.** Podríem dir, per les xifres que trobem a les memòries i altres documents històrics que hi ha a l'Arxiu, **que pràcticament són el 60 % de les demandes anuals.** L'assessorament i l'orientació en temes d'augment abusiu de lloguers, impagaments d'hipoteques o lloguers, relloguers, desnonaments per impagaments o altres causes, ocupacions, vendes, etc. són les qüestions més consultades.

Donant algunes xifres podrem veure, a tall d'exemple, la importància de l'Assessoria Jurídica en l'assessorament en qüestions d'habitatge: l'any 1959, es van atendre 695 casos, d'un total de 1.127; l'any 1968, 664 casos, de 1.637; l'any 1975, 456 casos, de 1.709; amb la crisi dels anys vuitanta se superen els 2.000 casos anuals i les consultes d'habitatge són les més recurrents; l'any 1995, de 1.408 casos, 935 eren d'habitatge..., i les xifres continuen augmentant fins als nostres dies, ja que els problemes d'habitatge, les dificultats per accedir-hi i les garanties de compliment del dret a l'habitatge han estat qüestions que han afectat, sempre, i de manera especial, els sectors més vulnerables de la nostra societat. **Per aquesta raó, Càritas Diocesana de Barcelona manté obert ininterrompudament el Servei d'Assessoria Jurídica des de l'any 1945 fins a l'actualitat.**

Mn. Pere Tarrés, director del Secretariat General Diocesà de Beneficència Cristiana, nom que rebia fins al 1961 Càritas Diocesana de Barcelona, va contactar l'any 1945 amb l'advocat **Joan Amat Cortés** perquè s'incorporés al nou servei d'Assessoria Jurídica, al capdavant del qual va estar més de 60 anys. En aquella primera etapa, a més del senyor Amat, també destaquen en els documents històrics més antics els noms dels lletrats Llatas, Espinosa i Salanova. Al llarg dels anys, molts altres advocats voluntaris hi han col·laborat, com ara Josep M. Alemany, Carlos Feliu, M. Dolores Fernández, Piero Viganego, Meritxell Cases, Armand Giralt, Elena Feliu, Josep Plana, Anton Sastre, Lluís Álvarez i Alícia Pujol (relleu del senyor Amat com a referent del servei), entre d'altres.

OFERTES

en primer pla

Inflació desbocada

Durant els primers cinc mesos de 2022 s'ha produït un augment del 8 % en el nombre de les persones ateses per Càritas i del 22 % en les ajudes econòmiques. “La inflació d'aquests darrers mesos ens està obligant a destinar una partida econòmica més elevada per cobrir necessitats com l'alimentació o el cost de les habitacions. Aquests preus aboquen les famílies a una precarietat més gran”, afirma el director de Càritas Barcelona, Salvador Busquets. En aquest sentit, la mitjana d'ajudes en habitatge per cada llar atesa ha augmentat un 14 % en relació amb el 2021. A la fotografia, la Najat i el seu fill, beneficiaris del projecte Vesta, compren aliments al supermercat.

FOTOGRAFIA: DANI CODINA

Fundació Habitatge Social, 32 anys lluitant contra l'exclusió residencial

La Fundació Habitatge Social és una entitat d'inspiració cristiana que va néixer fa 32 anys amb l'objectiu d'oferir allotjament temporal a les persones i les famílies ateses per Càritas Diocesana de Barcelona que es troben en situació greu de precarietat econòmica i exclusió residencial.

TEXT: LAURA PUJOL · FOTOGRAFIES: MINGO VENERO I AÍDA BOLADERES

No és cosa d'ara la dificultat de l'accés a l'habitatge. Fa anys, comprar un pis o una casa es va convertir en una fórmula d'estalvi per a un ampli i modest sector de la societat. Però ja a finals dels vuitanta i principis dels noranta del segle passat la situació econòmica, la inestabilitat laboral, els sous baixos o la impossibilitat d'accedir al finançament colpejaven els més desafavorits. **Després de successives crisis, especialment la de 2007, i ara amb la de la COVID-19, cada vegada són més les famílies i les persones que es troben en aquesta situació.**

L'any 1990 va néixer la Fundació amb l'objectiu de lluitar contra l'exclusió residencial proporcionant i fomentant habitatges socials en règim de lloguer temporal. Des que es va crear, la Fundació ha acompanyat les famílies inquilines, i amb els anys aquest acompanyament s'ha concretat en el Projecte Oikos.

Com ens diu Olga González, directora d'Acció Social de la Fundació, "quan es va plantejar la missió de la Fundació es va tenir clar que volíem oferir a les famílies un suport i un acompanyament més enllà del sostre on viure. La nostra finalitat és proporcionar al màxim nombre de famílies una llar digna i oferir, al mateix temps, un pla de treball social individualitzat que tinguin en compte les circumstàncies personals i familiars de cadascun dels usuaris."

És l'educador de Càritas Diocesana de Barcelona qui fa la presentació de les famílies que són susceptibles d'ingressar al Projecte Oikos. Després, la comissió de valoració, formada per la Fundació i Càritas, adjudica les famílies o les persones.

Totes les famílies tenen un educador social de referència

Un cop s'assigna un pis a una família, també se li assigna un educador social, que és qui farà l'acompanyament durant el temps en què romanguin a l'habitatge. És aquest educador qui queda amb la família, li ensenya l'habitatge i li explica en què consisteix el projecte.

Si finalment la família decideix vincular-se a l'Oikos i entrar a viure a l'habitatge que li oferim, signa el contracte de lloguer, juntament amb el pla de treball.

Les famílies no tenen una data o termini concret per deixar l'habitatge, ja que l'objectiu és que puguin recuperar l'autonomia i la dignitat amb el temps que requereixin. **Per això es treballa un pla de treball de 360 graus, on s'aborden qüestions sanitàries, laborals, econòmiques, relacionals, socioeducatives, escolars, etc., sempre des de les necessitats individuals de cada família.**

L'acompanyament i l'estada a l'habitatge s'acaba quan la situació social, personal i econòmica de cada família és prou estable per poder accedir a un habitatge del mercat lliure o de protecció oficial, amb prou garanties que el podran mantenir.

Preferència de famílies amb menors

"Les famílies que atensem a la Fundació necessiten un cop de mà per tirar endavant. Bé per la situació econòmica o per alguna situació de desestructura-

ció familiar. Són famílies lluitadores, que estan disposades a utilitzar i aprofitar al màxim els recursos que els oferim”, diu Sergio Rodríguez, director de la Fundació.

La Fundació dona preferència a les famílies amb menors a càrrec, ja que una llar on poder créixer i tenir les necessitats bàsiques cobertes és imprescindible per a un bon desenvolupament durant els primers anys de vida. Aquesta és la seva contribució per proporcionar-los un futur en igualtat de condicions. També reconeix el paper de lideratge i de pal de pallar que tenen les dones en les famílies en exclusió residencial. Per aquest motiu, sempre que es pot, els contractes de lloguer dels habitatges socials se signen amb elles.

Un lloguer molt social

El concepte d'habitatge de lloguer social inclou tots els habitatges que donen resposta a les persones que, per raó dels ingressos, no poden fer front al cost d'un habitatge regit pel mercat lliure. Es caracteritza per tenir un preu estable, fet que garanteix la sostenibilitat econòmica, l'estabilitat i la tranquil·litat de les persones que hi resideixen.

El lloguer molt social, que és el que aplica la Fundació, sempre va lligat a un acompanyament social. El preu del lloguer mai cobreix el cost del servei, i sempre es marca en funció de les possibilitats de la família. **En el 99 % dels casos, els lloguers que ofereix la Fundació oscil·len entre els 25 € i els**

280 €, però quan la família ni tan sols pot aportar la quantitat pactada, des de la Fundació i des de Càritas revisen individualment l'aportació possible i les ajudes que cal activar per continuar amb el projecte d'integració social.

Habitatges de propietat, cedits o llogats

Per poder donar suport a totes aquestes famílies, la Fundació gestiona un parc d'habitatges, actualment 461, que té diferents orígens: de propietat, cedits i llogats.

No obstant això, el repte encara és molt gran. Hi ha una mitjana de 30 famílies que esperen un habitatge, i la perspectiva és que aquesta llista es vagi allargant. La situació actual fa que les famílies cada cop tardin més a refer el seu projecte de vida i a poder deixar aquest habitatge temporal; **per això calen més habitatges.** 🍀

“Vull que altres famílies també puguin gaudir d'aquest recurs”

TEXT: PAULA GERBOLÉS

Quan l'Enmy Ramírez va arribar a Espanya el 2007 es va trobar amb una situació difícil: quatre fills per mantenir i cap feina per tirar endavant. Gràcies a un conegut, l'any 2015 l'Enmy va acudir a Càritas Diocesana de Barcelona, on després d'explicar la seva situació va rebre el suport de l'entitat. A partir d'aquell moment, tant l'Enmy com els seus fills van tenir accés a un pis de la Fundació Habitatge Social. “Gràcies a l'acompanyament de Càritas i de la Fundació soc una altra dona, molt més positiva i amb un futur per endavant.”

Durant aquests anys, l'Enmy ha patit dificultats i episodis de depressió, però considera que mai ha estat desamparada i que els professionals de l'acció social sempre han estat al seu costat per ajudar-la. Reivindica l'obra de Càritas i la importància del treball que fa amb les persones que pateixen necessitat. “Els governs no només haurien de prendre exemple de Càritas, sinó també donar-li suport en matèries tan importants com l'habitatge.”

Amb tot, l'Enmy sap que aquest pis no serà per sempre, i de cara al futur té la intenció i el desig de trobar una feina que li permeti pagar-se a poc a poc un habitatge propi. “Encara que estic molt agraïda a Càritas, soc conscient que hi ha persones que també necessiten aquesta ajuda. Vull que la meua situació millori perquè altres famílies també puguin gaudir d'aquest recurs.” 🍀

#LleiSensellarisme combatent l'exclusió més visible

La llar és l'element clau per poder mantenir un espai propi on construir un projecte de vida. Viure sense una llar on poder tornar, descansar i estar a recer, més enllà de la privació d'un espai físic, representa un impediment per poder gaudir d'estabilitat, seguretat, intimitat i benestar.

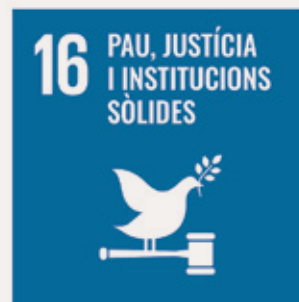
TEXT: MARIA BRAMONA · FOTOGRAFIA: JUAN LEMUS

Els darrers anys, l'habitatge s'ha convertit en un dels motors principals d'exclusió. A la dificultat d'accés al mercat immobiliari s'hi afegeix l'augment de les situacions de sensellarisme, fruit de la debilitació de l'estat del benestar com a garant de protecció per als més vulnerables i la falta de polítiques públiques d'habitatge.

Malgrat la realitat material cada vegada més alarmant, la ratificació recent de la Carta Social Europea (revisada) el juliol de l'any 2021 per part de l'Estat ha implicat un pas important per al reconeixement i la garantia dels drets socials a casa nostra. S'ha reforçat el marc normatiu amb vuit drets nous, que, juntament amb un sistema de garanties, doten d'efectivitat el seu compliment.

L'article 30 declara el dret a protecció contra la pobresa i l'exclusió social, mentre que el 31 garanteix l'exercici efectiu del dret a l'habitatge, i un dels compromisos que se'n deriven és "prevenir i pal·liar la situació de manca de llar amb vista a eliminar progressivament aquesta situació".

Per fer efectius aquests drets cal construir marcs legislatius que els concretin. Així ha estat com, fruit de l'experiència de les entitats socials Sant'Egidio, Sant Joan de Déu-Serveis Socials, Arrels, Assís i Càritas Catalunya, que acompanyen i atenen milers de persones cada any, neix la iniciativa de **proposició de llei de mesures transitòries i urgents per fer front i erradicar el sensellarisme**.

“Tot i la feblesa del col·lectiu, a diferència d’altres realitats tradicionalment discriminades i maltractades, estan òrfenes d’una llei que es proposi emancipar-les i protegir-les”, destaca el catedràtic de Dret Administratiu de la UAB promotor de la iniciativa, Antoni Milian i Massana. Les persones en situació de sense llar, com a ciutadans de ple dret que són, tenen els mateixos drets que tothom.

És del tot inacceptable la penalització selectiva que es fa de les conductes i les activitats que fan les persones sense llar pel simple fet de no disposar d’un espai privat on viure, i que no es basen en criteris objectius, sinó en circumstàncies lligades a la seva condició socioeconòmica. Com si la fortuna de néixer en un entorn socialment i econòmicament favorable atorgués la titularitat de més drets que els que tenen les persones vulnerables.

Aquesta proposició de llei, doncs, sorgeix amb la **voluntat d’omplir el buit legal existent i alhora garantir que les persones que es troben en aquesta situació puguin exercir de manera efectiva els drets que tenen reconeguts**. Té com a objectiu posar fi de manera

Representants de les entitats socials i el món acadèmic presenten la proposta de llei per fer front al sensellarisme al Parlament de Catalunya (gener 2022).

immediata a la situació de dormir al ras i introduir com a dret subjectiu un espai residencial digne per a totes les persones que no disposen d’un sostre ni una llar en condicions.

El mes de gener el text es va entrar al registre i el 6 d’abril va superar el debat a la totalitat celebrat al Ple del Parlament de Catalunya, amb el suport d’una majoria parlamentària de 118 vots a favor. Els darrers mesos de 2022 es preveu que s’iniciï el tràmit de compareixences, on membres de les entitats i també persones que han passat pel carrer exposaran els motius pels quals cal aprovar aquesta llei.

Esperem que ben aviat es converteixi en una realitat i pugui transformar les vides dels qui pateixen les situacions d’exclusió més visibles. 🍀

Què hi pots fer tu?

Celebra solidàriament amb Càritas

Detalls amb valors i targetes personalitzades

Si durant aquests mesos organitzes un casament, un bateig o una comunió i vols destinar part del regal a Càritas, només t'has de posar en contacte amb nosaltres a través d'aquesta adreça: infocaritas@caritas.barcelona. T'informarem de totes les possibilitats que oferim i les vies que hi ha per donar i celebrar solidàriament. Tria les opcions que s'adaptin més a la teva festa.

A més, et podem preparar targetes personalitzades per informar els convidats que la festa és una celebració solidària a favor de Càritas. També oferim altres opcions i obsequis per als assistents, com ara cors de tela fets per persones en situació de sensellar, polseres o cors antiestrès.

Escriu-nos i t'ajudarem a organitzar-ho de la manera més còmoda, ràpida i senzilla.

Els infants també són solidaris

L'Aina i l'Anna són dues nenes que enguany han fet la comunió i han volgut celebrar solidàriament amb Càritas un dia tan significatiu com aquest. Fa unes setmanes van viure un dia intens, una festa plena d'emocions i felicitat on eren les protagonistes, però es van voler recordar dels més desfavorits. Aquest gest diu molt d'elles, ja que tot i ser la seva festa i tot i tenir 10 anys, van pensar en tots els infants que no tenen assegurats alguns recursos bàsics com la llar, el menjar o la feina.

Així, durant el mes de juny, l'Aina i l'Anna van lliurar un sobre amb els diners que van recollir de la comunió. No importava la quantitat, sinó el gest, ja que destinar-los a aquesta causa solidària va sortir d'elles.

Un dels avantatges de celebrar solidàriament és aquest: pots destinar el donatiu a la causa que consideris, la que sentis més propera, la que t'interpel·li més. A l'hora de col·laborar, sempre ens agrada saber a qui li oferim la nostra ajuda i a través de quins recursos ho fem. Des de l'entitat donem aquesta informació perquè ens agrada ser transparents i perquè volem que sentis la importància i l'impacte que té el teu donatiu en la vida d'altres persones.

Reptes solidaris

Aprofita les dates assenyalades per crear un repte solidari i recaptar fons per a Càritas compartint-lo amb la família, els amics i els coneguts. Demana'ls que, en comptes de regalar-te res, facin un donatiu que proporcioni unes condicions més dignes a milers de persones que atensem. Pots disposar d'una pàgina personalitzada on tu mateix estableixis el repte a través de l'enllaç següent:

campanyes.caritas.barcelona/celebrasolidariament/

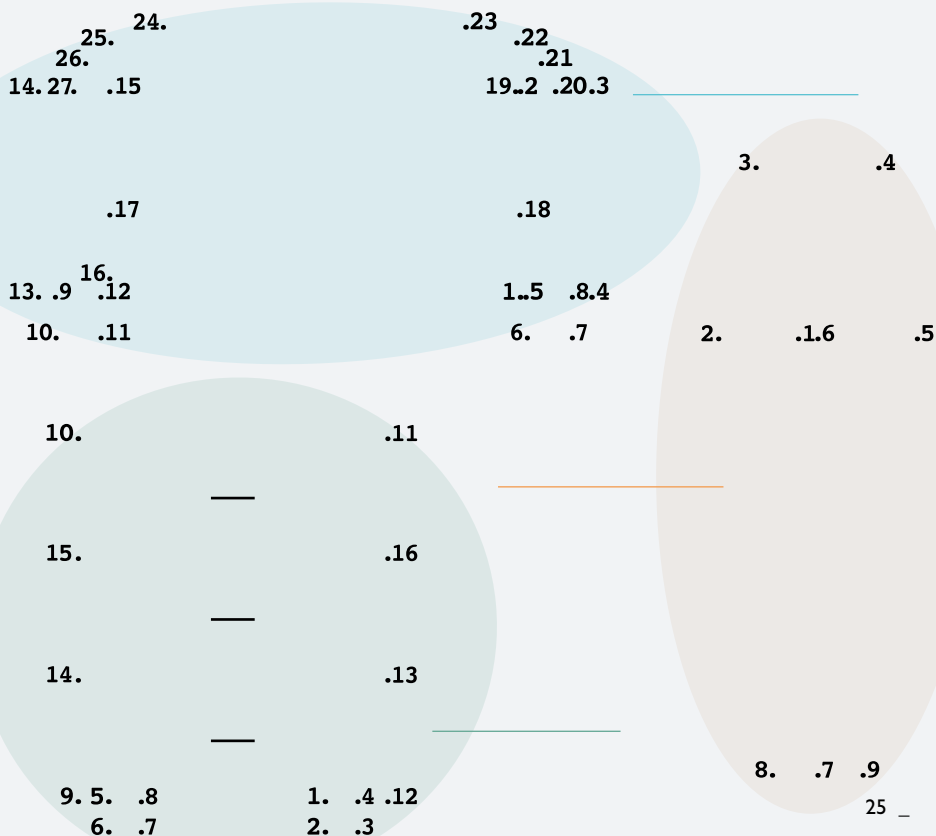

Com veus, hi ha múltiples opcions per celebrar solidàriament. Tant se val si és una celebració amb centenars de convidats o és més íntima. Tot esforç suma a la lluita contra l'exclusió social.

Celebra solidàriament i fes que el teu casament, comunió o bateig siguin molt més que una festa.

UNEIX ELS PUNTS

Uneix els punts i descobreix elements que pots trobar en un habitatge.

cuinant amb l'Ada Parellada

RECEPTES D'APROFITAMENT. CUINAR AMB ELS INFANTS.

Tomàquets farcits d'amanida d'arròs

Els farcits són ideals per aprofitar restes. Que t'han sobrat unes verdures bullides, un pit de pollastre o una mica de peix cuit? Barreja-ho amb maionesa i cap dins el tomàquet! Fins i tot pots posar-hi les restes d'una paella! No heu tastat mai la paella freda? Doncs, és boníssima!

Ingredients

- 4 tomàquets grans
- 150 g d'arròs integral
- 2 ous
- 150 g de tonyina amb oli
- Unes fulles d'enciam romà
- Un grapat d'olives farcides

Preparació

En una olla amb aigua bullint hi aboquem l'arròs i el coem durant 30 minuts. El coem i el refresquem. Rentem bé els tomàquets. En tallem la part superior, la de les fulles, i els buidem amb cura. En conservem la polpa. Posem els ous en una cassola, els cobrim amb aigua i els bullim 10 minuts. Els refresquem, els pelem i els tallem menuts. Piquem les olives. Barregem els ous durs amb la tonyina i els trossos talladets dels tomàquets. Farcim els tomàquets amb la barreja. Rentem bé les fulles d'enciam romà i les tallem menudes. Coronem els tomàquets amb l'enciam tallat.

Bunyols d'espínacs

Comença amb aquests bunyols d'espínacs i quan n'hagis agafat el truc, atreveix-te amb les restes! Els bunyols són ideals per aprofitar les restes. Pots fer bunyols de tot tipus de verdures, però també de peix i de retalls d'embotit. Ah, i no pateixis! Si els bunyols et queden com un bunyol, encara millor!

Ingredients

- 300 g d'espínacs congelats (descongelats)
- 1 ceba
- 1 gra d'all
- 50 g de nata
- 25 g d'avellanes
- 125 g de farina
- 2 ous
- 80 ml de llet
- 10 g de llevat químic
- 30 g de parmesà ratllat
- Oli d'oliva

Preparació

Deixem descongelar els espínacs. Piquem la ceba i la sofregim en una paella amb un raig d'oli, a foc lent, uns deu minuts. Quan sigui transparent, hi posem els espínacs descongelats i un gra d'all picat. Fem coure el conjunt uns minuts, a foc lent. Ara hi posem la nata i una mica de sal i integrem el conjunt. Separem els rovells de les clares. Al bol on hem posat els rovells hi posem la llet i batem el conjunt. Barregem la farina i el llevat i ho afegim als rovells i la llet. Batem les clares a punt de neu i les integrem als rovells. Hi posem una mica de sal. Hi afegim els espínacs i ho barregem tot amb cura que no s'abaixin les clares. Hi afegim el formatge parmesà. En una cassola petita hi posem força oli. Quan sigui calent, hi anem deixant caure una cullerada de la barreja d'espínacs i esperem que cada bunyol s'enrosseixi. Els anem posant sobre un plat amb paper absorbent, i ja els podem menjar.

L'apunt històric

Barcelona: un problema crònic amb l'habitatge

TEXT: JOAN MONTBLANC I SCHEHERAZADE BERMEJO

FOTOGRAFIES: ARXIU HISTÒRIC DE CÀRITAS DIOCESANA DE BARCELONA

El darrer informe de FOESSA 2021 constata que l'exclusió residencial per manca d'un habitatge digne i adequat afecta un 41,4 % de la població. Lluny de ser una problemàtica limitada als nostres dies, la vulneració d'aquest dret elemental ha estat una constant històrica, i Càritas, en els 78 anys d'història, ha dedicat bona part dels esforços a tractar d'aportar solucions per resoldre les necessitats de les persones afectades i nombrosos problemes socials que se'n deriven. Un repàs per la documentació de l'Arxiu ens permet conèixer algunes de les actuacions que es van emprendre des dels primers anys.

Els inicis de Càritas Diocesana de Barcelona van coincidir amb les **dures condicions de la postguerra, on el problema estructural de l'habitatge es va veure agreujat especialment per les diverses onades migratòries que des de moltes parts de l'Estat van començar a arribar a la diòcesi**. Un dels primers serveis que va funcionar a Càritas a partir de l'octubre de 1945, l'Assessoria Jurídica, en la primera memòria constata com la majoria de les consultes estaven relacionades amb problemes de contractes d'arrendament o processos de desnonament. La mateixa urgència es desprèn quan repassem les dades de les dues primeres dècades del servei de permanència, denominació de l'actual Programa d'Acollida i Acompanyament.

Aquells anys, al voltant de totes les ciutats es van anar consolidant barris amb deficiències urbanístiques i socials greus amb nuclis d'habitatges mancats de les condicions més elementals i on en pocs metres quadrats es podien amuntegar

diverses famílies. **El fenomen endèmic del barraquisme es va multiplicar d'una manera mai vista i es va sumar a la degradació creixent de les condicions de nombrosos habitatges** dels nuclis urbans dels barris més empobrits. L'any 1957, la Setmana del Suburbi, organitzada a Barcelona per Càritas a demanda del Bisbat, va ser una de les primeres iniciatives per visualitzar la magnitud del problema, amb una diagnosi que xifrava l'abast a l'àrea metropolitana d'aquestes zones suburbials *"habitadas por 177.000 personas, de las que 66.000 viven en 12.494 barracas y semibarracas, 46.298 en bloques aislados de viviendas, en 6.477 pisos, y el resto, unas 63.000 personas, en zonas más o menos urbanizadas"*.

La manca d'un habitatge digne repercuteix directament en moltes altres situacions de vulnerabilitat que es retroalimenten i porten a cronificar molts dels problemes estructurals de la societat. A partir de la solució d'aquests problemes és com s'han anat formant els eixos principals sobre els quals s'ha dirigit històricament l'acció de Càritas: migració, atur, habitatge, necessitats bàsiques, infància, gent gran, salut, etc.

El Departament Social de Càritas es va desenvolupar a partir de la dècada dels seixanta i va apostar per l'actuació especialitzada de les primeres treballadores socials, en col·laboració amb mossens de les parròquies als barris, i l'impuls dels centres socials com a eines principals de desenvolupament comunitari. Una nova concepció de l'acció social que canviaria els aspectes més assistencialistes per una nova pràctica de promoció comunitària. ❤

Llegats solidaris, un gran gest per pal·liar la crisi de l'habitatge

TEXT: EQUIP D'EMPRESES AMB COR

Us convidem a fer un exercici d'imaginació: tanqueu els ulls i imagineu-vos que viviu en una habitació de relloguer, en un pis on heu de conviure amb desconeguts, on us veieu obligats a fer torns per utilitzar el lavabo, la cuina, el menjador, on patiu perquè els fills no poden fer soroll ni jugar i viviu amb una tensió constant per si us fan fora de l'habitació. Ara, obriu els ulls per tornar a la vostra llar, i ja podeu respirar alleujats, perquè ho estàveu imaginant, cosa que no poden fer les persones que acompanyem. Elles viuen, diàriament, la situació límit d'estar tancades entre quatre parets inestables i insegures que els empresonen l'esperança i els projectes.

Davant aquest problema greu, a Càritas oferim recursos residencials, ajudes econòmiques i un servei de mediació i d'acompanyament en drets. Cadascuna d'aquestes accions dona resposta a diferents realitats de la crisi d'habitatge, i això ho hem pogut fer gràcies a empreses, fundacions, entitats i particulars que ens heu ofert la vostra ajuda, i que expressa allò que sou: sensibles al patiment aliè i conscients de la capacitat que teniu de generar esperança i canvis quan creem aliances. **L'any 2021 més de 600 entitats ens heu donat algun tipus de suport, ja sigui econòmic, en prestació gratuïta de serveis, en espècie, voluntariat corporatiu o sensibilitzant.** Un total de 730 persones ateses per Càritas han participat en accions

que ens heu ofert, s'han aconseguit 330 insercions laborals a través d'Entitats amb cor, 6.154 persones ateses han rebut obsequis realitzats per alumnes de centres educatius i 11.831 alumnes han assistit a diverses accions de sensibilització.

Us demanem que ens continueu fent costat, i fem una crida a entitats i persones que disposin de pisos perquè en facin donació, sigui en vida o amb un testament solidari, o en facin una cessió per poder-los oferir a persones i famílies que necessiten un sostre.

En la cerca per trobar solucions a aquesta situació, hem creat la campanya "Un agraïment etern", amb la qual sensibilitzem sobre la possibilitat de fer un testament solidari a favor de la nostra entitat. Si en voleu rebre informació, podeu enviar un missatge a llegats@caritas.barcelona. I, com a exemple de com en són d'importantes les aliances, volem destacar el **suport de la Fundació Privada dels Notaris de Catalunya per fer difusió d'aquesta campanya** a les notaries de Catalunya perquè la comparteixin amb les persones que els plantegin el seu interès per aquest tipus de col·laboració.

Moltes gràcies per ser-hi, perquè sense el vostre suport l'horitzó d'una societat on tothom tingui un habitatge digne no seria possible.

Ucraïna al cor

TEXT: EQUIP D'EMPRESES AMB COR · FOTOGRAFIES: DANI CODINA I CÀRITAS INTERNACIONAL

La guerra d'Ucraïna ha estat un cop molt fort per a l'estabilitat i la pau internacional. De sobte, milers de persones han hagut de sortir de casa seva per poder sobreviure davant d'un conflicte que ha estroncat tantes i tantes vides. Des de Càritas Barcelona hem volgut expressar la nostra solidaritat i compromís amb el poble ucraïnès i hem posat en marxa la campanya #CARITASAMBUCRAÏNA per tot el territori diocesà.

Gràcies a la resposta solidària de socis i donants, així com dels reptes solidaris d'empreses i escoles amb cor, hem aconseguit recaptar més de 870.000 €, que ens han permès poder oferir ajuda per diferents vies.

☛ S'han transferit 70.000 € a Càritas Moldàvia i Càritas Polònia per garantir les necessitats bàsiques de les persones vulnerables durant els desplaçaments a aquests països fronterers.

☛ S'ha donat suport econòmic per cobrir les necessitats de les persones a la zona de conflicte a través de Mn. Iurii Stasiuk rector de la parròquia de Sant Josep i Santa Mònica, que ha decidit tornar a Ucraïna per ajudar en el conflicte.

☛ Les conseqüències de la guerra no només han afectat Ucraïna i els països veïns, sinó que els estralls del conflicte també han arribat a casa nostra. Des de Càritas, ajudem a pagar aliments i subministraments a diferents entitats que han acollit dones amb infants que no disposen de recursos ni de xarxa de suport.

☛ S'han enviat cap a Ucraïna, juntament amb l'Arquebisbat de Barcelona, tres ambulàncies carregades de material mèdic, ortopèdic i de cures per poder atendre les persones ferides en el conflicte bèl·lic. Les ambulàncies van ser una donació de l'empresa de transport Sagalés, a través de la divisió de transport sanitari; de l'empresa Obon, que es dedica a l'automatització de processos industrials, i de l'empresa d'ambulàncies Egara. Gràcies als voluntaris Mn. Joan García, Juan José González, Joan Soler, Oriol Carrió, Alejo Garriga i Luis Ribó, les ambulàncies van arribar a Ucraïna.

En aquest número d'El Batec hem parlat de la problemàtica de l'habitatge. **Les persones que fugen de la guerra ho han perdut tot, i el lloc on han construït bona part de la seva vida molt probablement ha desaparegut.** Cal que aquestes persones tinguin l'oportunitat de refer la seva vida a casa nostra. En nom de Càritas i totes les persones refugiades, agraïm les mostres de solidaritat i suport. Aquest suport ens dona força per continuar acompanyant les persones que pateixen aquesta guerra tan injusta. ☛

El procés com a resultat

TEXT: MARTA PLUJÀ · FOTOGRAFIA: MARC ASENSIO / OJALÀ PROJECTS

No se m'acut cap exemple millor sobre l'educació en valors que el projecte de cocreació Disseny per a la inclusió. El procés com a resultat, promogut per l'Associació Ojalà Projects i el Museu del Disseny de Barcelona i que en l'edició d'enguany Càritas ha tingut el goig de participar-hi.

Abans de dir que sí, ens va assaltar la pregunta **“El disseny pot ser social?”**. La resposta va ser contundent: **és essencialment social**. Saber què crees i per a qui, qui ho farà servir, hauria de ser la màxima a seguir en tot procés de creació. Perquè, al cap i a la fi, qualsevol cosa que se'ns pugui acudir: una cadira, una camisa, unes setrilleres, una estança, tot ha nascut del disseny. I que sigui bonica no li ha de restar funcionalitat.

Una de les moltes virtuts d'aquest projecte és la cocreació, posar en relació la creativitat i l'ús. **Els estudiants de l'Escola Superior d'Arts Plàstiques de Catalunya-Campus Deià (ES-DAPC-Deià) han treballat braç a braç amb els residents de la Llar Pere Oliveras de Càritas (homes en situació de reinserció penitenciària) per dignificar un dels espais més desitjats i al mateix temps més desaprofitats del centre, la terrassa.**

Cocreació vol dir diàleg, vol dir comprensió mútua, també negociació. En el camí, també hi ha renúncies. Per això, el més important no és el resultat, sinó el mateix procés, que aconsegueix transformar. En aquest cas, ha aconseguit transformar l'espai, lògicament. Però el canvi més rellevant l'han sofert tots els qui hi han participat: els alumnes, joves estu-

dants de disseny que han descobert una realitat que els quedava molt llunyana, i els residents, que són més enllà dels seus actes i, per tant, tenen dret a viure amb dignitat.

Disseny per a la inclusió és un projecte rodó, des del punt de vista de la sensibilització. Té en compte l'expertesa i el talent, és una experiència vital de participació i aconsegueix transformar l'entorn al mateix temps que les persones que hi intervenen. Es pot demanar més?

El que quedarà d'aquest projecte, més enllà d'un espai digne per compartir-lo entre els residents, ho va resumir molt bé en Kalebi, un dels residents de la Llar Pere Oliveras, en l'acte final que es va fer al Museu del Disseny el 20 de juny passat:

“En aquest projecte, hem realitzat diferents idees creatives per a la terrassa a casa nostra, la Llar Pere Oliveras de Càritas.

Els qui vivim a Pere Oliveras venim de diferents centres penitenciaris i hem passat per moltes proves per poder guanyar el grau de semillibertat de què gaudim. Per nosaltres és molt important el moment que vivim ara. Els colors i l'espai que hem obtingut amb la nostra ment, gràcies al suport dels joves que veniu de la universitat.

Treballant junts, en els tres mesos de feina, va sorgir una percepció i una reflexió per modificar i fer viure la nostra terrassa, que quedarà com un llegat del nostre treball conjunt de cocreació. Gràcies per l'oportunitat de dur-ho a terme.”

Les piulades del curs

@caritasbcn

#UniversitatsAmbCor Avui hem volgut agrair tots els anys de col·laboració de les universitats, centres universitaris i facultats i reconèixer-los el suport a @caritasbcn.

@caritasbcn

#CàritasAmbUcràina | Així ha estat la sortida de les dues ambulàncies que @caritasbcn i @esglesiabcn envien a Ucraïna per auxiliar les persones que es troben a primera línia. Moltes gràcies a totes les persones i empreses implicades.

@ARAsocietat

"Vivim un xoc social sense precedents"

1 de cada 3 ciutadans de l'àrea metropolitana ja viu en exclusió social, segons @caritasbcn.

La crisi, la inflació i el preu de l'habitatge estan accelerant i cronificant la #pobresa.

@rtvenoticies

L'exclusió social a la diòcesi de Barcelona se situa en el 32% de la població, segons l'informe @FOESSA i @caritasbcn. Una xifra per sobre de la mitjana catalana (29,1 %) i de la mitjana espanyola (23,4 %).

@caritasbcn

Avui hem presentat al @parlamentcat una proposta de llei per fer front al sensellarisme urgentment @CentreAssis @CaritasCataluny @santegidio_ES @SJD_SS_Bcn i @ArrelsFundacio. Un pas endavant que significarà un compromís polític pels drets de moltes persones. #lleisensellarisme.

@caritasbcn

Aquesta setmana s'han inaugurat les noves instal·lacions del centre diürn Folre, dedicat a l'atenció de persones en situació de sense sostre.

@caritasbcn

Aquest matí, més de 500 persones han assistit al Seminari Conciliar de Barcelona per participar en la 2a edició de la fira No M'aturo, un punt de trobada d'empreses i persones acompanyades pel programa #FeinaAmbCor de @caritasbcn.

@caritasbcn

Comença l'acte #TagleBCN, una conversa amb el cardenal Tagle, president de @iamCARITAS, sobre l'acollida i l'acompanyament en un món canviant.

SOM
EL QUE
**DO
NEM**

SOM
AMOR.

COL·LABORA

www.caritas.barcelona

ES12 2100 0965 5102 0001 0269

CODI BIZUM: 33381

Caritas
Diocesana de Barcelona